

Eliyaas—Lakkofsa Lammaffaa

Amaloota Raajii Waaqayyoo keessaa jedhu

Jeff Pippenger

2023-09-27

Mata duree keessatti, Eliyaas akka fakkeenyaatti adda baafnee turre. Seera William Miller wajjin waliigaltee keessatti, “fakkeenyonni” hiika tokkoo ol qabaachuu danda’u. Kanaafuu, Eliyaas akka fakkeenyaatti kutaa tokko fakkeenya dachaa Eliyaasii fi Musee ta’e bakka bu’uu danda’a.

Fakkeenyi dachaan Eliyaasii fi Musee guutummaa macaafa Mul’ataa keessatti darba; fakkeenyi dachaan kun maal akka bakka bu’u irratti shakkii qabaachuunis ergaa macaafa Mul’ataa keessatti yeroo cufiinsi carraa mootummaa dura baname sana irratti shakkii qabaachuu dha. Sababa kanaaf, amma amala raajii muraasa tokko tokkoo kan fakkeenya Eliyaas wajjin walitti hidhatanii adda baafaman irratti addatti xiyyeeffanna.

Nuti amala sadii ragaa ijoo amaloota raajii sana hundeessuuf qabna. Ragoonni sunis raajicha Eliyaas, Yohaannis Cuuphaa, fi William Miller kanneen hafuuriin akka mallattoolee wal-jijjiiramoo ta’aniitti adda baafamanii dha.

“Kumaatamni hedduun dhugaa Wiiliyaam Miilar lallabe fudhachuuf geggeeffaman; tajaajiltoonni Waaqayyoo immoo hafuuraa fi humna Eliyaas keessa kaafamanii ergaa sana labsuuf dhaabbatan. Akka Yohaannis, isa Yesuus dura bu’ee karaa qopheesse sanaatti, warri ergaa ulfinaa kana lallaban muka bu’uura isaa irratti qottoo kaa’uu fi namoonni qalbii jijjiirrannaaf hojii qalbii jijjiirrannaatti malu akka fidaniif waamicha dhiheessuuf dirqaman. Dhugaan isaanii waldoota amantootaa dammaqsuu fi humnaan irratti hojii gochuu, akkasumas amala isaanii isa dhugaa mul’isuuf qophaa’e ture. Akeekkachiisni ulfaataan inni “dheekkamsa dhufu sanaa jalaa baqadhaa” jedhu yommuu labsametti, namoonni baay’een warra waldoota amantootaa wajjin hidhata qaban ergaa fayyinaa sana fudhatan; duubatti deebi’uu isaanii argan; imimmaan hadhaa’aa qalbii jijjiirrannaatiin fi dhiphina lubbuu gadi fagootiin of gad qabanii fuula Waaqayyoo duratti gad of deebisan. Akkasumas yeroo Hafuuri Waaqayyoo isaan irra boqotetti, isaanis iyya kana labsuuf gargaaran, ‘Waaqayyoon sodadhaa, ulfina isaas kennaa; sa’aatiin firdii Isaa dhufeera.’” *Early Writings*, 233.

Eliyaas, Yohaannis Cuuphaa fi Miiler hojii isaanii kan qajeelchee fi ibse hafuura addaa tokko ni argatan. Dhugaa-baatuun isaanii waldoota “dammaqsuu fi humnaan tuquudhaan” akkasumas “amala isaanii isa dhugaa mul’isuuf” “kan qophaa’e” ture. Yeroo Ahaab, Yohaannis Cuuphaa yookaan Wiiliyaam Miiler ta’e keessatti, waldootni isaan dubbisan hundinuu jaamummaa Laa’odiiqeyaa kan akkas gad fagoo fi dukkanaa’aa ta’e qabatanii turan; kanaaf ergaan sun akka “mukaatti qottoon hundee irratti kaa’amu”tti kallattiidhaan ta’uu barbaachisaa ture. Innis labsii yeroo carraa araaraa cufamuu of keessaa qaba ture; kunis, ergaa Yohaannis Cuuphaa wajjin walqabatee, akeekkachiisa “dheekkamsa” “dhufuuf jedhuu” ture. Ergaan Miiler, “Waaqa sodaadhaa, ulfina isaaniif kenninaas; sa’aan firdii isaa dhufeera” jedhee lallabuus, akkasuma akeekkachiisa dheekkamsa dhufuuf jiru ture.

“Sagaleen Yohaannis akka malakataatti ol ol jedhee dhaga’ame. Ajajni isaaf kenname, ‘Ummata koo irra-daddarbaa isaanii, mana Yaaqoobis cubbuu isaanii itti agarsiisi’ (Isaayaas 58:1) jedhu ture. Inni barnoota nam-tolchee kam iyyuu hin arganne. Waaqayyoo fi uumamni barsiisota isaa turan. Garuu karaa Kiristoos dura qopheessuuf, akka sagaleen isaa raajota durii akka dhaga’amu gochuuf ija jabeessa, saba manca’e gara qalbii jijjiirannaatti waamu tokko barbaachisaa ture.” Selected Messages, book 2, 148.

Eeliyaan dhaloonni isaa gaafas guyyaa sana irratti Waaqayyoon tajaajiluu yookaan Ba’aaliin tajaajiluu akka filatan ajaje; dhaloonni sunis jecha tokko illee hin deebisne, kunis Ba’aaliin filachuu wajjin wal qixa.

“Yeroo ammaa kana caalaa yeroo akeekkachiisni amanamoonii fi ifni cimaa, akkasumas walitti qabamuu dhi’oo fi sirrii barbaachise tokko illee hin turre. Seexanni yeroo isaa gabaabaa ta’uu beekke humna guddaadhaan gad bu’eera. Inni addunyaa guutuu oduu sobaa nama gammachiisuun guutaa jira; sabni Waaqayyoo immoo wantoonni laafaa fi nama gammachiisan akka isaanitti dubbataman ni jaallatu. Cubbuunii fi hamminni hin jibbanne. Ani akka natti mul’ifametti, sabni Waaqayyoo dukkana dhufaa jiru duubatti deebisuuf tattaaffii cimaa fi murteessaa caalaa gochuu qabu. Hojii dhi’oo Hafuura Waaqayyoo irraa ta’e yeroo ammaa kana akka yeroo biraa kami iyyuu caalaa barbaachisaa dha. Dogoggorri of hin beekne sun irraa kaafamuu qaba. Nuyi dadhabbiif fi laafina badiisa keenya ta’u sana keessaa dammaquu qabna, yoo isa mormuu baannellee. Seexanni yaada namaa irratti dhiibbaa humna qabeessaa fi to’annaa qabu qaba. Lallabdoonnii fi uummatni humnoota dukkanaa gama isaanii irratti argamuu isaanii irraa balaa keessa jiru. Yeroo ammaa kana wanti akka ejjennoo giddu-galeessaa jedhamu hin jiru. Nuyi hundinuu ifatti dhugaa wajjin yookiin ifatti dogoggora wajjin jirra. Kiristoos akkana jedhe: ‘Kan Ana wajjin hin jirre Ana irratti dha; kan Ana wajjin hin walitti qabnes ni bittinneessa.’” Testimonies, volume 3, 327.

Yohaannis saba isaa keessatti “saba manca’e” jedhee waame “dhaloota buutii” jedhe. Warri Miilerayitootaa immoo xumura irratti saba manca’e seenaa isaanii keessaa akka intallan Baabylonitti adda baafatan. Eeliyaas ta’e, Yohaannis ta’e, yookaan Miiler ta’e, namoota sadan keessaa eenyu illee ti’ooloojistii hin turre. Isaan hundinuu jireenya idilee keessaa waamaman turan.

“Dhugaan akkuma inni Yesuus keessatti jiru, akkuma inni yeroo inni duumessa laafaa sanaan marfamee turetti isaatiin lallabame, guyyoota keenya kana keessatti mirkanaa fi dhugaa dha; akkuma inni duraan sammuu namootaaf haaromsa fide, akkuma sanaan namni isa fudhatu sammuu isaas ni haaromfama. Kiristoos, ‘Yoo isaan Musee fi Raajota hin dhageenye ta’e, namni du’aa ka’e iyyuu isaan hin amansiisu’ jedhee dubbateera.” (Luqaas 16:31)

“Akka sabaata tokkootti, lallaba wangeelaa qulqullina isaa keessatti babal’isuuf, qajeelfama goolabaa Hafuura Qulqulluu jalatti karaa Gooftaa qopheessuu qabna. Yaanni bishaan jiraataa daandii isaa keessatti gad fageenyaan fi bal’inaan dabaluu irra jira. Dirreewwan hundumaa keessatti, dhi’oo fi fagoo, namoonni qotiyyoo irraa, akkasumas hojii daldalaa idilee yaada baay’ee qabsiisu irraa waamamu; namoota muuxannoo qaban—namoota dhugaa hubatan—wajjin walqabatee ni barsiifamu. Hojiiwwan Waaqayyoo dinqisiisaa ta’an baay’een, tulluuwwan rakkinnaa ni kaafamu, galaanattis ni gatamu. Nuti akka warra humna dhugaa, akkuma inni Yesuus keessatti jiru, dhandhamee beekaniitti haa hojjenyu.”

“Yeroo kana keessatti, walitti aansuun taateewwan akka Waaqayyo mootummaa haala sanaa harka isaa keessa qabu mul’isan ni jiraatu. Dhugaan afaan ifaa, hin dogoggorsisneen ni labsama. Warri dhugaa lallaban jireenya sirnaan qindaa’ee fi haasa’a Waaqeffannaa qabuun dhugaa sana mul’isuuf ni carraaqu. Akkasumas yeroo isaan kana godhanitti, dhugaa deggeruu keessatti humna qabeeyyii ni ta’u; akkasumas hojii irra oolmaa isaa isa mirkanaa’aa, kan Waaqayyo isaaf kenne, kennuu keessatti ni jabaatu.”

“Yommuu namoonni dhugaa beekanii barsiisaa turan gara hubannaa namaatti goree, sammuu gowwoomfameef mamsiisa isaanii mataa isaanii safaranii kennanitti, warri yeroo tokko hojii evangelizimii keessatti hojjettoota turan garuu gara hooggansa mana nyaataa, manneen gurgurtaa nyaataa, fi dameewwan hojii daldalaa kan biroo keessatti harkifamanii deeman, akka sarara keessa seenan, Macaafa Qulqulluu isaanii cimsee akka qoratan, fi Dubbiin Waaqayyoo harka isaanii keessatti qabatanii, ergamoota samii wajjin hojii gamtaa keessatti, dhugaa Macaafa Qulqulluu, nyaata hafuuraa, akka qoodan yeroo baay’ee barbaachisaa dha. Hojiin kun amma hojjettoota muudama waaqayyootiin filataman sagalee guddaadhaan waama. Sana booda Hundumaa-Danda’uun gaarota rakkinaatiin, ‘Ati kaafamii gara galaanaatti darbatami’ jedha.” Paulson Collection, 73, 74.

Eliyaas, Yohaannisii fi Miilar namoota akkasii turan; kanaafis isaan namoota “waamama” “beekamaa caalaa salphaa” irraa waamaman bakka bu’u; sababiin isaas “namoonni” duraan dhugaa barsiisaa turan dhuma irratti “gara hubannaa namaatti goranii, sammuu gowwoomfamaniif saxaxa afoola ofii isaanii” hiru. Namoonni salphaan waamaman immoo raajii Macaafa Qulqulluu “itti fayyadama mirkanaa’aa” akka “Waaqayyo kenneen” ni kennu. Yeroo lama, kutaa sana keessatti Obboleettiin Waayit “gaarran” jechuun “gaarran rakkinaa” jedhee ibsite. Hojiin namoota kanaas “gaara hundumaa” gadi buusuu ni dabalata ture. Hojii namoota salphaa haala gad-aanaa keessaa qotiyyoo irraa waamamanatiin raawwatame jechuun, hojii mala sirrii Macaafa Qulqulluu adda baasuu—kan saanii baatanii barsiisonni yeroo sanaa namootaaf hiranii turan saxaxa afoola namaa irraa faallaa ta’e—agarsiisa.

“Hojiin Yohannis hojii isaa, akkasumas hojii warra bara dhumaatti hafuuraafi humna Eliyaasiin ba’anii ummata dadhabinaafi loogii isaanii keessaa dammaqsuuf deeman, wantoota hedduu keessatti wal fakkaata. Hojii isaa fakkeenya hojii bara kana keessatti hojjetamuu qabuuti. Kiristoos yeroo lammaffaaf addunyaa qajeelummaadhaan murteessuuf dhufuuf jira. Ergamaan Waaqayyoo warri ergaa akeekkachiisaa isa dhumaa addunyaadhaaf kennamu baatan, akkuma Yohannis dhufaati isaa isa jalqabaatiif karaa qopheesse, isaanis dhufaati Kiristoos isa lammaffaatiif karaa qopheessuu qabu. Hojii qopheessaa kana keessatti, ‘sulula hundi ol in kaafama, gaara hundumaa fi tulluun hundinuu gadi in buufama; wanti jal’een qajeelaa in ta’a, bakki nottuus dirree wal qixa’aa in ta’a’ jechuun seenaa irra deebi’amee ni raawwatama; ammas yeroo biraa, ‘ulfinni Gooftaa ni mul’ata, namni hundinuu walumaan isa ni argu; afaan Waaqayyoo waan kana dubbateef.’” Southern Watchman, March 21, 1905.

Amalliin haaromsitoota sadii kan Isaayaan adda baase keessaa tokko tokkoon: sululli hundinuu ol in kaafama; tulluu fi gaara hundinuu gadi in buufama; wanti qaxxaamuraa ta’e ni sirreeffama; iddoowwan rakkisoonis ni diriirfamu. Karaan Gooftaa, sululota ol kaasuun, tulluwwan gadi buusuun, wantoota qaxxaamuraa sirreessuun, iddoowwan rakkisoo diriirsuun qophaa’u,

daandiiwwan durii dha.

Sagaleen isa iyyu, “Karaa Gooftaa qopheessaa; lafa onaa keessatti daandii Waaqayyo keenyaaf sirreessaa.” Sululli hundinuu ol in kaafama, tulluunii fi gaarran hundinuu gad in buufamu; wanti jal’aan qajeelaa in ta’a, iddoon gogaanis dirree walqixxaa in ta’a. Ulfinni Gooftaa in mul’ata, foon hundinuu walumaan isa in argu; afaan Gooftaa waan kana dubbateera.” Isaayyaas 40:3–5.

Yommuu Yihudoonni falmisiisoon Yohaannis Cuuphaa isa Eliyaas dhufu sanaa ta’uu isaa gaafatanii, inni akka inni hin taane deebise; garuu booddee ofii isaa kutaa Isaayyaas keessaa sanaan beeksise.

Kunis ragaan Yohaannis kana; yeroo Yihudoonni Yerusaalem irraa lubootaa fi Leewwonni isa gaafachuuf, “Ati eenyu?” jedhanii isa erganitti. Inniis beeksise, hin mormines; garuu beeksisee, “Ani Kiristoos miti” jedhe. Isaanis isa gaafatan, “Egaa maal ree? Ati Eliyaasii?” Inni immoo, “Miti” jedhe. “Ati raajicha sanidhaa?” Inniis deebisee, “Lakki” jedhe. Kana irratti isaan, “Ati eenyu? Warra nu erganitti deebii akka kenninuuf. Waa’ee ofii keetii maal jetta?” jedhan. Inni immoo jedhe, “Ani sagalee nama lafa ona keessatti iyyuu ti; ‘Akka raajii Isaayyaas jedhetti, karaa Gooftaa qajeelchaa.’” Yohaannis 1:19–23.

“karaa Gooftaa” qopheessuun mala ergamoonni Miller akka hubatuu fi akka itti fayyadamuuf qajeelchan addaan baasa; kunis hubannaa Macaafa Qulqulluu eegee namoonni keessa deemuu qaban sana qopheessuuf ture. “Gaarrin” hundinuu gad buufamuu qaba ture; sababiin isaas gaarrileen raajii Macaafa Qulqulluu keessatti dhugaawwan yeroo jalqabaatti ilaalamanitti hubachuuf akka baay’ee rakkisanitti mul’atan bakka bu’u. Gaara qulqulluu ulfina qabeessa kan Daani’el boqonnaa kudha tokko aayata afurtamii shan keessatti mootichi kaabaa injifachuuf yaalu hubachuun, dura gaara qulqulluu ulfina qabeessa dhugaa kan Yerusaalem keessa jiru adda baasuun, isa raajii keessatti gaara qulqulluu ulfina qabeessa hafuura hiikuun jalqabama. Gaara Armaagedon jedhamee ibsame, jechuunis gaara Megiddoo jechuudha, ibsuuf namni tokko Megiddoo dhugaa irra deemuu qaba. Rakkooleen raajii kanneen akka rakkisoo ta’anitti bakka bu’aman yeroo qajeelfamni jalqabi wanta tokkoo dhuma wanta tokkoo agarsiisa jedhu hojii irra oolu keessaa ni buqqaa’u.

Malli inni Isaayaasiin bakka buufamee, Yohaannisiin eeramee, Millariin ibsame sun sulula hundumaa ol in kaasa. “Sulula mul’ataa” Isaayyaas boqonnaa digdamii lama keessatti ta’u, “sulula lafeewwan du’anii” Hisqi’eel keessatti ta’u, yookaan “sulula Yehooshaafaax” macaafa Yo’el keessatti ta’u, mala hubannoo sirrii amala Kiristoos irratti hundaa’e—kan seenaa Milleroota keessatti akka Palmonii Lakkooftuu Dinqisiisaa ta’ee, yookaan seenaa keenya keessatti akka Alfaa fi Oomegaa afaan-beekaa dinqisiisaa ta’ee bakka buufame—dhugaa raajii isa “sulula” dubbii Waaqayyoo keessatti bakka bu’aniif ulfina ol-kaasu dha.

Wantoonni qajeelfamuu qaban kanneen qalloofatan, akkasumas iddoowwan gogaan isaanii sirreeffamanii wal-qixxee ta’an, hojii sirreessuu aadaa fi duudhaa lubummaa Laa’odiiqeyaa tokkoon oolchan, nyaata isaanii summeessame kan afoolotaatiin deeggaramu utubuuf itti fayyadaman agarsiisu. Hojii Eliyaas addatti akka mala sirrii Macaafa Qulqulluu ta’etti beekamti;

kunis afoolota ti'ooloojistotaa fi lubootaatiin mormii keessa dhaabatu. Hojii sun “namoota idilee” tiin raawwatama malee, lubootaa fi ti'ooloojistota baratamoo tiin miti. Amaloota raajii dhugaa baatota sadan kana keessatti immoo dhugaan salphaan tokko ni argama; innis Eliyaas dhufu sun nama ta'uu isaa dha.

Ilaalchi kun waan xinnoo fakkaachuu danda'a; garuu akkuma teologoonni Adventizimii durdurii isaanii utubuuf yaalanitti, isaan kutaa tokko irraa kan Sister White keessatti dhiirri tokko kan hafuuraafi humna Eliyaasiin dhufu akka dhufu yeroo gara fuulduraatti dubbattu fudhatanii, irratti ibsa durdurii ofii isaanii dabaluuhaan, Sister White waa'ee ofii ishee dubbachaa turte jechuun cimsanii jedhu.

“Raajii raawwatamuu qaba. Gooftaan akkana jedha: ‘Kunoo, guyyaan guddaan fi sodaachisaan kan Waaqayyoo utuu hin dhufin dura, raajii Eliyaasin isiniif nan erga.’ Namni tokko hafuura fi humna Eliyaasiin dhufuu qaba, [Ilaali dabalata.] innis yeroo mul'atu, namoonni akkana jechuu danda'u: ‘Ati garmalee cimsittee dubbatta; Macaafa Qulqulluu karaa sirrii ta'een hin hiiktu. Akka ati ergaa kee barsiistu ani sitti hima.’”

“Warri baay'een hojii Waaqayyoo fi hojii namaa gidduu adda baasuu hin danda'an. Ani akka Waaqayyoo natti kennutti dhugaa isinitti hima; ammas akkan jedhu, yoo isin komii barbaaddanii fi hafuura wal-mormii qabaattan, matumaa dhugaa hin beektan. Yesuus bartoota Isaaatiin, ‘Ani amma iyyuu waan isinitti jedhu baay'ee qaba; garuu isin amma baachuu hin dandeessan’ jedhe. Isaan wantoota qulqulluu fi bara baraan turan dinqisiifachuuf haala keessa hin turre; garuu Yesuus Jajjabeessaa erguuf abdachiise, innis waan hundumaa isaan barsiisa, waan Inni isaanitti hime hundumaas yaadannoo isaanii keessatti deebisee isaanitti fida.”

“Yaa obboloota, nama irratti hirkanna keenya kaa'uu hin qabnu. ‘Nama irraa of qusadhaa; hafuuri isaa funyaan isaa keessa jira; inni maaliin lakkaa'amu danda'a?’ Lubbuulee keessan dadhaboo Yesuus irratti rarraasuudha qabdu. Yeroo madda gaararra jiru qabnutti madda sulula keessaa irraa dhuguun nuuf hin malu. Laggee gad-aanaa haa dhiifnu; gara burqaa ol-aanaatti haa dhufnu. Yoo qabxiin dhugaa isin hin hubanne tokko jiraate, isa irratti walii hin galine, qoradhaa; caaffata qulqullaa'aa caaffata qulqullaa'aadhaan wal bira qabadhaa; boolla dhugaa gara gadi fagoo gara albuuda Dubbii Waaqayyoo keessatti qotaa. Ofii keessanii fi yaada keessan iddoo aarsaa Waaqayyoo irra kaa'aa; yaada dursee qabdan irraa fagaadhaa; Hafuura mootummaa samii immoo akka isin gara dhugaa hundumaatti geessu eeyyamaa.” Testimonies to Ministers, 475, 476.

“Namni tokko hafuura fi humna Eliyaasiin dhufu qaba: Jechoonni kun dogoggoraan namoota muraasaan nama dhuunfaa tokkootti hojii fi jireenya Aadde White booda ergaa raajii qabatee mul'atu jedhamee yaadame irratti hojiirra oolfamaniiru. Keeyyattoonni sadan barruu kana ijaaran, mata-duree ‘Let Heaven Guide’ jedhuun waamaman, haasaa Ellen White guyyyaa ganama Amajjii 29, 1890, Battle Creek, Michigan keessatti kennite keessaa kutaa xinnoo qofa dha. Kun akka Review and Herald kan Guraandhala 18, 1890 keessatti maxxanfametti, mata-duree ‘How to meet a Controverted Point of Doctrine’ jedhu qabatee ba'e. Kutaan biraa barruu kana irraa fudhatamee fi irra caalaatti fuulota muraasa jildii kana guutuuf itti fayyadaman, fuulota 23, 104, 111, 119, 158, 278, fi 386 irratti argamuu danda'a. Barruun kun guutummaatti Selected Messages 1:406–416 keessatti irra deebi'ee maxxanfameera; kutaan

turteetti akka amanan barbaadu; jechuunis, guutamuu Eliyaas raajichaa, kan guyyaa Waaqayyoo guddaa fi sodaachisaa sana dura ergamu sanaa.

Kunoo, ani gaafa guyyaa guddaa fi sodaachisaa kan Gooftaa dhufu sana dura Eliyaas raajicha isiniif nan erga. Miilkiyaas 4:5.

Akka mallattoo raajii Eliyaas keessaa tokkoo inni akka mallattootti dhihaatu, inni mala Macaafa Qulqulluu kan oduu durii lubummaa aadaa fi duudhaa gadi lakkisitu mormu dhiheessuudha. Hojiin isaa karaa qopheessuu (“kunoo karaan; isa keessatti adeemaa”) mala Macaafa Qulqulluu kan barsiisa lubummaa xuraa’ee mormuun raawwatama. Akkasumas, akka ragaa sadii Eliyaas, Yohaannis Cuuphaa fi Milleritti; ragaa obboleettii White waa’ee mul’achuu Eliyaas yeroo sana gara fuulduraatti turee wajjin wal qabatee, inni dubartii utuu hin ta’ in nama dhiira ta’a. Yeroo mala Palmonii fi Alpha fi Omega sirriitti hubatamutti, inni qofa akka tuuta seerota Macaafa Qulqulluu hiika Caaffata Qulqullaa’oo kennuuf jiranitti utuu hin beekamin, garuu akka waraabbii amala Kiristoos, isa ulfina Isaa ta’etti beekama.

Ulfinni Waaqayyoo ni mul’ata; foon hundinuus walitti isa arguu ni danda’a; afaan Waaqayyoo waan kana dubbateeraatii. Isaayaas 40:5.

Amalli Kiristoos dubbii Isaa hubachuuf fayyadamuun barbaachisu mata-duree tooftaa keessatti ibsama; inni Dubbicha waan ta’eef.

“Seerri Waaqayyoo kan mana qulqullummaa samii keessa jiru keessatti argamu, isa guddaa fi isa jalqabaa dha; ajajoonni gabatee dhagaa irratti barreeffamanii fi Museen Seera Shananii keessatti galmeesse immoo isa sana irraa garagalcha dogoggora hin qabne turan. Warri qooda murteessaa kana hubatan, akkasitti amala qulqulluu fi hin jijjiiramne kan seera waaqayyoo arguu danda’an. Isaan humna dubbii Fayyisaa kanaas, akkuma dura keessaa hin taaneen, hubatan: ‘Hamma samii fi lafti darbuutti, qubeen takkaa yookaan mallattoon xinnaan tokko illee seera keessaa matumaa hin darbu.’ Maatewos 5:18. Seerri Waaqayyoo, mul’ata fedha Isaa waan ta’eef, fakkeenya amala Isaas waan ta’eef, bara baraan ni jiraata, ‘akka dhugaa baatuu amanamaa samii keessa jiruutti.’ Ajajni tokko illee hin haqamin; qubeen tokko yookaan mallattoon xinnaan tokko illee hin jijjiiramne. Faarfataan ni jedhu: ‘Yaa Waaqayyoo, dubbii Kee bara baraan samii keessatti dhaabateera.’ ‘Ajajoonni Isaa hundinuu amanamoo dha. Isaan bara baraa fi bara baraatti jabaatanii dhaabatu.’ Faarfannaa 119:89; 111:7, 8.” The Great Controversy, 434.

Akkuma abboommii kudhan sun ibsa amala Kiristoos jijjiirramuu hin dandeenye ta’e, akkasuma seerotni hiika raajiiis ibsa amala Isaa ti.

“Nutis ofuma keenyaaf Kiristaanummaan maal akka ta’e, dhugaan maal akka ta’e, amantiin nu fudhanne maal akka ta’e, seerotni Macaafa Qulqulluu maal akka ta’an—seerota aangoo isa hundumaa olii irraa nuuf kenname beekuu qabna. Namoonni baay’een sababii amanti isaanii irratti hundeeffatan malee, dhugaan dhimmichaa maal akka ta’e irratti ragaa gahaa malee amanu. Yaadni tokko yoo dhihaatee ilaalcha isaanii duraan of keessatti qabaatan wajjin walsimu, isaan hatattamaan fudhachuuf qophaa’oo ta’u. Isaan sababaa irraa gara bu’aa isaatti hin yaadan; amantiin isaanii hundee dhugaa hin qabu, yeroo qorumsaattis akka cirracha irratti

ijaarratan argatu.”

“Namni kam iyyuu beekumsa inni yeroo ammaa waa’ee Macaafa Qulqulluu irraa qabu, kan ammaaf hin guutamne ta’us, fayyina isaatiif ga’aa dha jedhee of quubate boqotu, gowwoomsaa nama balleessu keessa boqotaa jira. Namoonni hedduun dogoggora adda baafachuu danda’anii, duudhaa fi amantii sobaa akka dhugaa fakkeessanii dhiheessan hundumaas balaaleffachuu akka danda’aniif, ragaa Macaafa Qulqulluu irraa guutummaatti hin qophoofne. Seexanni salphina wangeela Kiristoos akka xureessuuf yaada mataa isaa waaqeffannaa Waaqayyoo keessatti galcheera. Lakkoofsi guddaan namoota dhugaa yeroo ammaa amanuu isaanii dubbatan, amantii yeroo tokko quddaaqullootaaf kenname—Kiristoos isin keessa, abdii ulfinaa—maal akka ta’e hin beekan. Isaan daangaawwan durii ittisaa jirra jechuun yaadu; garuu ho’ina hin qabani, dhimmaas hin qaban. Jaalalaa fi amantii dhugaa muuxannoo isaanii keessatti walitti hodhanii humna isaanii dhugaa qabaachuu jechuun maal akka ta’e hin beekan. Isaan Macaafa Qulqulluu sirriitti hin qoratan; garuu dhibaa’oo fi of eeggannoo hin qabne dha. Yommuu hiikni garaa garaa kutaa Macaafa Qulqulluu irratti ka’u, warri kaayyoo qabaatanii hin qo’annee fi waan amanan irratti murtoo hin qabne, dhugaa irraa kufu. Nuyi hundumaa irratti dhugaa waaqeffatamaa cimsanii qorachuu barbaachisaa ta’uu jabeessinee maxxansuu qabna; akka isaan dhugaan maal akka ta’e beeku qofa utuu hin ta’in, akka dhuguma beekan beekaniif. Namoonni tokko tokko beekumsa guddaa qabaanna jedhu; haala isaanii keessa quufanii jiraatus, hojiiif hinaaffaa dabalataa hin qaban, Waaqayyoo’is, lubbuuwwan Kiristoos isaanii du’eefiifis, jaalala cimaa hin qaban; kunis akka waan Waaqayyoon gonkumaa hin beekneetti. Isaan lubbuu isaanii keessatti ilkaan keessaa fi soorata badhaadhaa isaa akka isaanii godhachuuf [jechuun] Macaafa Qulqulluu hin dubbisan. Innis sagalee Waaqayyoo isaanitti dubbachaa jiru ta’uu akka ta’e hin hubatan. Garuu, yoo karaa fayyinaa hubachuu feene, yoo xiyyaalee Aduu qajeelummaa argu barbaadne, Macaafota Qulqulluu kaayyoodhaan qo’achuu qabna; waadaan fi raajiiwwan Macaafa Qulqulluu karoora furii waaqayyoo irratti xiyyaalee ulfinaa ifa ta’an waan dhangalaasanif; garuu dhugaan gurguddaan kun ifatti hin hubataman.” *The 1888 Materials*, 403.

Kiristaana dhugumaan ta’uun akka Kiristoos ta’uu jechuudha. Kutaan sun akka nu “ofii keenyaaf wanti Kiristaanummaa ta’e maal akka ta’e beekuu qabnu” ibsa. Innis akka nu “dhugaan maal akka ta’e” “beekuu qabnu” jedhu. Nu “amantii nuuf kenname sun maal akka ta’e” “beekuu qabna.” “Seeronni Macaafa Qulqulluu maal akka ta’an—seeronni aboo hundumaa irra olii irraa nuuf kenname” beekuu qabna. Akka Kiristoosiitti ta’uun seeronni Macaafa Qulqulluu, warri aboo hundumaa irra olii irraa nuuf kenname, maal akka ta’an beekuu gaafata. Seerota sana malee akka Kiristoosiitti ta’uu hin dandeenyu; sababiin isaa, seeronni aboo hundumaa irra olii irraa kenname sun ibsa guutuu amala Isaa ti.

Amalli biraa Eliyaas keessaa inni tokko hojii ergamaa kakuu sanaaf karaa qopheessuudha. Eliyaas hojii seenaa keessatti yeroo sabni filatamaan duraanii darbamee ilaalamu, yeroo wal fakkaatutti sabni filatamaan haaraan immoo filatamaa jiru keessatti raawwatamu bakka bu’a. Seenaa sun adeemsa qulqulleessuu, isa saba aarsaa qulqulluu ta’ee bakka bu’amu uumu, sabicha filatamaa duraanii xuraa’aa ture irraa faallaa ta’een, agarsiisa.

